Pealinna Teataja

Päewaleht.

Tellimiſe hind poſtiga:

12 k. p. 7 r. — k.	8 k. p. 4 r. 90 k.	4 k. p. 2 r. 70 k.
11 „ „ 6 „ 50 „	7 „ „ 4 „ 30 „	3 „ „ 2 „ 15 „
10 „ „ 6 „ — „	6 „ „ 3 „ 70 „	2 „ „ 1 „ 60 „
9 „ „ 5 „ 50 „	5 „ „ 3 „ 20 „	1 „ „ — „ 90 „

Wäljamaale aaſtas 14 r.
Tellida wõib igaſt päewaſt alates kuni iga kuu lõpuni.
Adreſſi muutmine — 15 k. ja endine adreſs üles anda.

Uut kaaſtööd wõetakſe waſtu. Igal käſikirjal peab ſaatja täielik nimi ja adreſs ligi olema, mis toimetuſe teada jääwad. Tarwitamata käſikirjad hoitakſe ainult ſellekohaſe ſoowi peale alal. Taſu makſetakſe kokkuleppimiſi mööda. Toimetaja kõnetunnid kella 3—4. Toimetuſe ja talituſe adreſs: Петроградъ, Екатерининск. кан. д. № 29 (Mitt ſanga waſtas). ред. газ. „Пеалинна Театая". Kõnetraat 98-04.

Üksik number 5 kop.

Kuulutuſte hind: nonpareille-rida 25 kop. 4 küljel, lehe eeſotſas 1 rbl. Kuulutuſt, mis järgmiſel päewal lehes ilmuma peawad, wõetakſe talituſes kella 4 waſtu. Kuulutuſte waſtuwõtmine aga üleüldſe lõpetatakſe talituſes kell 5.

Nr. 168 (495). Petrogradis, teiſipäewal, 26. (8.) juulil. **1916. a.**

Sõda.

Wägede Kõrge Ülemjuhataja ſtaabilt.

I.

Lääne wäerinnalt.

Brodõſt lõuna pool Graberka ja Sereti jõgedel olid terwe päew ägedad wõitluſed külade ja jõe pahemal kaldal olewate kõrguſtikkude pärast. Waenlane paneb wiſalt waſtu. Külades oli wõitlus wäga palaw. Waenlaſt tuli igaſt ehituſeſt wälja tõrjuda.

[illegible] lõppes meie pealetungimine meie kaſuks.

Kõik waſtutormijookſud löödi tagaſi; waenlaſe wiſadus on murtud. Meie wäed wõtſid Swõſhini, Ratiſche, Tſhistopadõ, Mendüguro, Guidawa ja Saſhiſche külad ja kõrguſtikud, mis nende wahel, oma kätte.

Üks meie wahwateſt kaſakate polkudeſt pani ratſa pealetungimiſe waenlaſe jalawäe ja batarei peale toime ja tõrjus waenlaſe lõuna-õhtu poole.

Nendes wõitluſtes wõeti wangi 95 ohwitſeri ja üle 3000 alamwäeliſe.

Dora, Zaremtſhe, Zablonitſa piirkonnas (Pruti jõel), lõuna pool Delatõnit, aſus waenlane pealetungimiſele, kuid löödi meie tulega tagaſi.

Kaukaaſia wäerinnalt.

Kjalkit-Tſhaja jõe orus aſuſid meie wäed edaſi nihkudes uutele ſeiſukohtadele, 7 ohwitſeri, (nende hulgas 52-nda polgu komander) ja 108 aſkeri wangi wõttes, 4 kuulipritſi ning hulk ſõjariiſtu ſaades. Waenlaſe waſtutormijookſud löödi tagaſi.

Erſindſhaniſt õhtupool wõtſime meie kaks rida kaewikuid oma kätte. 4 ohwitſeri ja 50 aſkeri ühes kahe kuulipritſiga wõeti wangi. Waenlane ſai ſuure kahju.

Piirkonnas õhtu pool Oguuti küla nihkuſime meie wähe edaſi ja wõtſime kaks kõrguſtikku oma alla.

Muſchka-Bitliſi piirkonnas pani waenlane tormijookſu toime, mis aga tagaſi löödi.

II.

Lääne wäerinnalt.

Graberka ja Sereti jõgedel awas waenlane meie hiljuti wõetud ſeiſukohtade peale ſuurtükitule.

Täiendawate teadete järele on wangide arw 22. ja 23. juulil 140 ohwitſeri (nende hulgas 1 polgu komander) ja üle 5500 alamwäeliſe. Peale ſelle ſaime kuulipritſija ja pommipildujaid.

Kaukaaſia wäerinnalt.

Keſtawad wõitluſed.

Muſtalt merelt.

Meie miinipaadid häwitaſid Keraſundis 42 ſeljugi ja pommitaſid Samſunis ſeljugiſid ja laduſid.

22. juulil märgati Batumi lähedal weealuſt paati.

I.

Lääne wäerinnalt.

Waenlaſe lennumaſinate eskadra pommitas mõnda punkti hommiku pool Stohodi. Wigaſtuſed on tähtſuſeta.

Stohidil tungib waenlane paiguti peale, löödakſe aga tagaſi.

Meie edaſinihkumine Graberka ja Sereti jõgede piirkonnas keſtab. Meie wäeoſad wõtſid waenlaſe tugewa ſeiſukoha Swõſhini, Troſtjanetſi ja Reninwi külade piirkonnas eneſe kätte. Nende külade metſades on ägedad täägiwõitluſed.

Waenlane paneb waſtutormijookſe toime. Wõideldakſe raſketes oludes, ſeſt et alaliſed wihmaſajud maapinna pehmeks teewad.

Koropetſi jõel pani waenlane mõne energiliſe waſtutormijookſu Weleſnjuwi piirkonnas toime. Meie lõime kõik tormijookſud waenlaſele ſuure kahjuga tagaſi.

Tſhernõi Tſheremoſchi jõel, Worohtõſt lõuna pool, tõrjus waenlane meie ratſa wahiſalka.

Kaukaaſia wäerinnalt.

Kjalkit-Tſhiftliki ja Erſindſhani piirkonnas nihkuſid meie wäed mõne werſta edaſi.

Murad-Tſhajaſt põhja pool panid türklaſed mitu tormijookſu toime, mis aga tagaſi löödi.

Muſchi piirkonnas panid türklaſed ägedaid tormijookſe toime ja tõrjuſid meid wähe põhja poole.

Bitliſi piirkonnas panid türklaſed ühes kurdlaſtega ägedaid tormijookſe toime, kuid löödi meie tule, granatide ja waſtutormijookſudega tagaſi.

II.

Lääne wäerinnalt.

Stohodil, Saretſhje piirkonnas lõid meie wäed tormiga, ilma püſſipauguta waenlaſe nende kaewikute üheſt oſaſt wälja ja aſuſid ſinna. Wangi wõeti 12 ohwitſeri ja umbes 200 alamwäeliſt ühes 1 kuulipritſiga.

Sereti jõel, meie hiljuti wõetud maatükil oli meil põhja pool edu. Siin paiſtſid iſeäranis ſilma Woroneſhi wäeoſad, kes ſuure waimuſtuſega waenlaſte peale läkſid.

24. juulil wõeti ſiin wangi: 13 ohwitſeri ja kuni 2000 alamwäeliſt (oſa nendeſt on ſakslaſed). Saadi 2 haubitſat ja mõni kuulipritſ. Wõitluſed on wäga weriſed; tuleb palju haawatuid (auſterlaſed ja ſakslaſed).

Kaukaaſia wäerinnalt.

Türklaſte pealetõrjumiſel läks meie wäeoſa Perſias Kermanſchahiſt hommikupoolſesſe piirkonda.

Lääne ſõjawäli.

Ingliſe ametlik teadaanne.

London, 25. juulil.

Öö jookſul pommitas waenlane mitmet punkti Encre ja Somme wahel, kuna ta oma tule iſeäranis meie eſimeſe liini peale ſihtis. Meie nihkuſime ſeal wähe edaſi.

Neid auſtatud lugejaid,

kellel tellimiſe aeg 31. juuliga lõpeb, palume raha makſmiſega rutata, et leht 1. auguſtiſt neile korralikult kätte läheks

Leht makſab 1. auguſtiſt aaſta lõpuni 3 r. 20 kop.

Talitus.

Arnas'iſt põhja-hommiku pool awas waenlane meie patrullideſt erutatuit meie ſeiſukohtadele ſuurtükitule, mis 14 min. keſtis.

Poſiereſt hommiku pool nihkuſime meie edaſi. Waenlane pani meie hiljuti wõetud ſeiſukohtade peale Poſiereſt põhja-õhtu pool tormijookſu toime. Eſimeſe tormijookſuga, kus waenlane põlewat wedelikku tarwitas, tõrjuſid nad meid wähe tagaſi ja aſuſid meie kaewikutesſe, kuid warſti wõtſime temalt kõik wõidetud maa tagaſi, peale ühe 40 yardiliſe maatüki.

Teiſe tormijookſu lõime meie waenlaſele ſuure kahjuga tagaſi.

Looſi ja Carari juures on elawat tegewuſt märgata, meie jookſime waenlaſe kaewikute peale tormi ja häwitaſime hulga ſakslaſi.

Meie ſuurtükiwägi, koos lennumaſinatega lõhkus hulga waenlaſe ſeiſukohti.

Prantſuſe ametlik teadaanne.

Paris, 24. juulil.

Maaſi paremal kaldal awaſid ſakslaſed kell 5 ägeda tule Thiaumonti kindluſtuſe peale, ſamuti ka ſeiſukohtadele Fleury juures ja Chapitre ning Chenois metſades. Jalawäe tormijookſe polnud.

Hommikul laskis üks meie lendur Verduni piirkonnas kaks waenlaſe aeroplani üksteiſe järele alla. Üks nendeſt kukkus prantslaſte liini taha, teine mõlema waſtaſe liinide wahele.

Samal hommikul oli üks waenlaſe aparat, kes meie aparadiga wõitluſt algas, ſunnitud meie liinidele Moivenville juures (põhja pool Etſre'ſt) alla laskma. Mõlemad lendurid wõeti wangi. Aparat on uue ſtiili järele ehitud; ta jäi täieſti terweks.

Mujal wäerinnal on waheaegadega ſuurtüki tulewahetus.

Belgia ametlik teadaanne.

Havr, 24. juulil.

Päewal pommitas waenlaſe ſuurtükiwägi ja kaewikuſuurtükid meie ſeiſukohti Steenſtraate ja Hetſaſi juures. Meie pommitaſime heade tagajärgedega waenlaſe batareid Terwateſt lõuna pool.

Italia ſõjawäli.

Italia ametlik teadaanne.

Room, 25. juulil.

Adige ja Ülem-Iſonzo waheliſel wäerinnal jatkab waenlane meie liinide pommitamiſt ja paneb paiguti tugewaid tormijookſe toime.

Eile kõwendas waenlaſe ſuurtükiwägi oma tegewuſt Leco pahemal kaldal, Pajubio piirkonnas, mäeoja Poſino ülemal jookſul.

Sugano orus ja Ülem-Cordevolel on jalawäe wõitluſed, mis Monte-Siepa küljedel wäga rinew on. Waenlaſe kolm tormijookſu löödi tagaſi.

Oesteano oru ülemiſes oſas, Algareto piirkonnas, laſkis waenlane oma kaugelaſkjateſt ſuurtükkideſt üle 500 pommi, mis aga mingit wiga ei teinud.

Waenlane awas uueſti ſuurtükitule Donia oru ülemas oſas. Meie ſuurtükiwägi hawitas waenlaſe laagri Raibla lähedal Seebachi orus.

Alam-Iſonzol on tugewad ſuurtüki wõitluſed.

Tehti kindlaks, et waenlane meie tormijookſu ajal 22. juulil Monfalkone piirkonnas, põgenedes oma kaewikutesſe lämmataswate gaaſidega pommid jättis, mis meie liginemiſel lõhkeſid.

Türgi ſõjawäli.

London, 25. juulil.

Ingliſe wägede ülemjuhataja teadaanne Egiptuſeſt, Romaina lahinguſt 22. juulil.

Waenlane tungis 14,000 inimeſega wäljakindluſtuſtele eeſt ja mõlemalt tiiwalt korraga peale.

Eeſt pealetungimine ei õnneſtanud; nende pealetungijate ruſumiſel, kes mõlemil tiiwal olid, taganes meie ratſawägi pikkamiſi. Waenlane jõudis õhtuks kuni liiwakünkaſteni. Meie panime waſtu-tormijookſu toime, millel hiilgawad tagajärjed olid. 23. juuli hommikul ajaſid meie wäed põgenewat waenlaſt taga.

Waenlane ſai määratu kahju. 23. juuli õhtul kell 8 oli meie käes üle 2500 terwe wangi, nende hulgas oli mõni ſakslane. Meie ſaime 4 mäeſuurtükki ja kaunis ſuure hulga kuulipritſe. Meie kaotuſed pole wäga ſuured.

Ratſa Auſtralia wäed ja Uue-Meremaa wäeoſad panid mehiſelt waenlaſtele waſtu. Nad awaldaſid wõitluſtes ſuurt energiat ja waſtupidawuſt ja teeniſid waenlaſe tagaajamiſel elawat kiituſt.

Territorial-wäed panid ſuure palawuſe peale waatamata wäga wiſalt waſtu.

Monitorid, kes ſuurtükitule Tina laheſt awaſid, ſamuti ka lendurid, aitaſid tähtſalt meie ettewõtteid.

Mereſõda.

London, 25. juulil.

Admiralitet teatab, et abi miinipüüdja „Clacton" 21. juulil miini läbi Wahemere hommikupoolſes oſas hukka ſai.

Komandoſt puudub: kaks inſeneri, üks mehanik, üks ahjukütja ja üks madrus. 5 inimeſt ſaid kergeſti haawata.

Sõja ülewaade.

Sündmuſed Wene-Auſtria wäerinnal.

Wiimastel päewadel tuleb ſõjaſõnumeid peaasjalikult ainult Wene-Auſtria wäerinnalt, nimelt Wene-Auſtria piirilt ja Koweli ſihilt.

Nagu teada, läks wenelastel hiljuti korda austerlaſi Brodõi ümbruſes taganema ſundida. Niiſama läks neil korda Brodõiſt natuke lõunapool edaſi nihkuda Lwowi ſihis. Wiimastel päewadel olid wõitluſed käimas Sereti jõe joonel. Nagu ſtaab teatas, olewat wenelaſed esimeſe hooga Seretiſt üle läinud. Tänaſed ſtaabi ſõnumed aga ütlewad, et wastane ſiin ägedale wastu-pealetungimiſele aſunud. Nõnda wõib tänastest teadetest järeldada, et alganud on wastaſe pealetungimine, millel nähtawasti ülesandeks on wenelaſi terwel ſellel joonel tagaſi ſuruda. Ja wõib olla, et terwel Wene-Auſtria wäerinnal lähemal ajal mingiſuguſed ſuuremad ſündmuſed tulewad, mis tänawuaastaſe ſõjakäigu ſellel ſõjawäljal ära otſustawad. Sest, nagu teadetest näha, on wastane pealetungimiſt alganud ka Koweli ſihil, Stohodi jõe joonel. Niiſama on austerlaſed Bukowinas ſuuremate jõududega pealetungima hakanud.

Tänaste teadete järele otſustades on lahingud alles arenemas ja ſellepäraſt ei ſaa esialgul mingit otſekoheſemat arwamiſt lahingute käigu kohta awaldada.

Kaukaſia ſõjawäljalt.

Paaril wiimaſel päewal on Kaukaſia ſõjawäljalt mõnesuguſeid ſõnumeid tulnud, mis ilma tähtſuſeta ei ole. Türklaſed on Muſchi ja Bitliſi ſihil tunnis ſuurte jõududega pealetungima hakanud. Muu seas on türklastega ühinenud ka kurdlaste ſalgad. Wenelaſed on türklaste pealetungimiſe all mõnel pool taganenud, kuid panewad ägedates wõitlustes ſitkelt wastu.

Huwitaw on ſiin tähendada, et türklaste pealetungimine just Perſia ja Meſopotamia poolt tulles ſuureneb. Wististe on türklaſed mõne oſa perslaſi oma nõuſle ſaanud, kes Türgi wäeoſadele ſuureks abiks on.

Türklaste ſõjakäik Egiptuſe poole.

Jngliſe ametlikkudest ſõnumetest ſelgub, et türklaſed uuesti Egiptuſe poole on ette wõtnud. Sueſi kanali põhjapoolſemas oſas on türklaſed pealetungimiſt alganud. Türklaste arw ſellel ſihil olewat 14 000. Wõitlustes wõtnud inglaſed 500 türklaſt wangi. Jngliſe wägeſid toetanud ſõjalaewad Tina lahest. Wõitluſed kestawad edaſi.

Selgub, et türklaſed ikkagi weel mõtet jätnud ei ole Egiptuſesſe tungida. Wäga wõimalik, et neil mõned paremad lootuſed ſelle kordaminekuks on, kui waremalt.

Ühtlaſi ei ſaa tähendamata jätta, et Türgi wägi, keda teatawad lehed ammu juba wastupanemiſe wõimetuks tunnistaſid, ikkagi weel niiwõrd tugew on, et mõnesuguſeid iſeeneſest julgeidki plaaniſid teha.

Tallinnas, 26. juulil 1916.

Wäikerahwaste küſimus on wiimaſel ajal Wene ajakirjanduſele rohkesti jutuainet annud. Kõige enam kõneldakſe Poola küſimuſest ja kawatſustest, mis Poolamaa tulewaſe autonomiliſe korralduſega ühenduſes ſeiſawad. Juba mitugi korda on ſelle peale tähelepanemiſt juhitud, et wägede ülemjuhataja Suurwürſt Nikolai Nikolajewitſchi üleskutſe poolakatele ſõja algul wastu wõeti, kui lubadus Poolamaale uut iſeſeiswat riikliſt korda anda.

Aasta tagaſi, 19. juulil 1915. a., kinnitas miniſtrite nõukogu esimees J. L. Goremõkin ſeda arwamiſt, kui ta riigiwolikogu kõnetoolilt oma deklaratſiooni ſeletas, et poolakatele täieline autonomia antaks, kus ühine walitſeja — Wene keiſer ja Poola kuningas — ainult riikliſe üksuſe kehastaja peab olema. Sellekohane ſeaduſe eelnõu lubati lähemal ajal wolikogusſe ſiſſe anda.

See lubadus tegi lõpu kõikſugustele arwamustele ja kahtlustele, mis poolakatele antud tõotuste ümber oli tekkinud, ſest lubadus, millel täieline juriidiline alus, oli iſikn poolt antud, kes Wene walitſuſe eesotſas ſeiſis ja kellel ſellepäraſt ka täitſa õigus oli walitſuſe nimel kõnelda.

On ju õigus, et autonomia mõiste wäga laialdane on ja ſeda mitmel wiiſil ſeletada wõib, kuid ſee ſõna ſiſaldab kahtlemata kõige pealt ſeda, et autonomiliſel üksuſel oma eneſe ſeadusandline aſutus peab olema, ja ſelle wastu ei uſalda ka kõige ägedamad ja järjekindlamad autonomia waenlaſed waielda.

Kuid nüüd on ſeiſukord ſõjawäljadel wõrdlemiſi parem, kui aasta tagaſi, ehk küll wõiduſt praegu kõnelda weel wara on, — ja kohe astub tegewuſesſe meie bürokratia tänaſe-päewa politika, kus kaugema tulewikuga ei rehkendada,

Saſonowi nimega ühenduſes [illegible] eelnõu, mille järele kawatſeti poolakatele autonomia õige laialdaſel aluſel anda. Enne Saſonowi lahkumiſt tõendaſid autoriteetliſed allikad, et ſelleſarnaſe akti wäljakuulutamine juba lõpulikult otſustatud olla. Kuid Saſonowi lahkumiſega wälisminiſtri kohalt andis kindel uſk ſelleſarnaſe akti awaldamiſe asjus maad kahtluſele, ſest oli teada, et wõitlus, mis kõrgemates ringkondades Poola küſimuſe ümber ühte ſoodu edaſi oli kestnud, uue pöörde Stürmeri nimetuſega eneſele omandas. Tõendati, et Poola küſimuſes lähemal ajal ei mingiſuguſe akti awaldamiſt loota pole. Läks mööda weel paar päewa, ja juba tõendati, et poolakatele autonomia aſemele omawalitſus antakſe; ſeaduſeandliſe maapäewa aſemele ſemſtwo aſutuſed ſiſſe ſeatakſe.

Juba paar korda oleme ſelle peale tähelepanemiſt juhtinud, kuidas mustaſajaline ajakirjandus wiimaſel ajal julgesti pead tõstma on hakanud, oleme näidanud, et ſõjajooksul „Riſch. Wjeſtn." oma häbemata kahtlustamistega ühe oſa meie rahwategelaste wastu uuesti ſõjakäiku on alustanud. See kõik ſeiſab lähedaſes ühenduſes politiliſe kurſiga, mis ka Poola küſimuſe otſustamiſe peale oma lõpuliku mõju awaldas. Alles paari päewa eest näitaſime meie, mil wiiſil iſegi mõned Läti ajalehed tagurluſe weskile wett juhiwad.

Kõik need asjaolud ſunniwad wäikerahwaid Wenemaal iſeäranis [illegible] walwel olema oma õiguste eest.

Wene bürokratialt ei looda meie oma rahwusliste ja kultuuriliste ſihtide kätteſaamiſeks midagi. Ja kui öeldakſe, et wäikerahwa küſimuſe iga üksik riik iſe ära peab otſustama, ſiis tahame uskuda, et ſee mitte nõnda ei ole: lubaduſi ja tõotuſi wäikerahwastele on kõikide ſõdiwate riikide juhatajad annud, ja wäikerahwaste küſimus peab ſõja lõpul rahwuſewaheliſel rahu-kongreſſil otſustatud ſaama.

Wäljamaa.

Taani ajakirjandus West-India ſaarte müümiſe kohta.

Suurem oſa Taani [illegible] ajakirjanduſest on West-India ſaarte Ühisriikidele müümiſe kohta wäga [illegible] ſeiſukoha wõtnud. Ka awaldawad [illegible] puhul rahulolematuſt, et Taani [illegible] weel kolme nädala eest kõik [illegible] ſaarte müümiſe üle peetawate [illegible] kohta rahwale [illegible]. [illegible] lehed nimetawad West-India ſaarte müümiſt Taani rahwale häbistawaks [illegible]. Nii kirjutab „Berlinske Tidende": [illegible] kawatſus, mis ühe oſa Taanimaa territoriumiſt wõõra lipu alla tahab anda, wõetakſe kõikide Taanimaa paremate ringkondade poolt otſekoheſe ja energiliſe protestiga wastu."

Wastasrinna lehtede waateid [illegible] tähendab „Politiken": „West-India ſaared on meilt ainult ohwrid nõudnud, kuna nendest ſaadud kaſu täitſa tühine [illegible]." „Politiken" juhib ſelle peale tähelepanemiſt, et iſeäranis praeguſel ajal, [illegible] need kaugel olewad ſaared Taanimaa [illegible] kardetawaks wõiwad ſaada, [illegible] et Taani walitſuſe kawatſuſt [illegible] tuleb kiita.

Arwatawasti [illegible] Taani [illegible]

Lahkuminek.

Henry de Regnier jutustus.

Niiſuguſeid mõtteid mõlgutades hulkuſin ma apelſinipuude metſakeſes, mille omanik mind wäikſe makſu eest lubas ſeal jalutada ja niipalju puuwilja ſüüa, kui ſüda ſoowis. Kõige ſagedamini olin ma ſellegagi rahul, et lõhnarikaste puude all istuſin ja nende kibe-maguſat lõhna ſiſſe hingaſin, mis puudealuſt palawat warju täitis. Mulle meeldis ſelle koha waikus. Midagi ei ſeganud ſiin minu juurdluſi. Ka meeldis ſee metſake mulle ſellepäraſt, et ſeda ainult müür proua C. aiaſt lahutas, kelle ſuwemaja puude taga näha oli. Kui ma kord hommikul ſeal unistaſin, kuulſin ma ſamme ja hääli teiſelpool müüri. Ma tundſin ſelgesti, et need olid — proua C. ja iſand B. Ma tõuſin äkki püsti. Ma tean küll, ma oleks pidanud wiiſakuſe päraſt ära minema wõi mingi muul wiiſil oma ſealolekuſt märku andma, kuid uudishimu hoidis mind paigal. Ma kuulataſin. Alatud jutt jäi waiki, kuid ſammud ligineſid ikka. Nad jäid ſeiſma ſilmapilgul, kus järſk ja äritatud hääl ütles: „Teie teate wäga hästi, Charles, et ſee ilmaaegne on. Saage ometi ſelleſt aru, armſam, ja ärge laske mind ſeda uuesti korrata, mis ma teile ütleſin eile õhtal. Mul ei ole enam midagi juurde liſada. Minu otſus on lõpulik."

Hääl läks kuiwaks ja karedaks ja hakkas uuesti kõnelema: „Lahkume aumehelikult. Wõib olla, me tabame üksteiſt kunagi jälle, kui ſõbrad. Kuid ſelleks on waja aega. On waja niipalju aega, et ma jõuaks unustada teie armastuſe, wõi ſelle, mis te wähemalt nimetaſite armastuſeks."

Hääl äkki katkes, wiimastes ſõnades kõlas walus pilge. Tekkis waikus. Ma ootſin wasturääkimiſi. Kuid ſeeſama hääl algas uuesti — weel karedamalt, weel terawamalt: „Te kinnitate, et armastate mind. Wõib olla, kuid niiſuguſt armastuſt ma ei taha. Jah, teie julite küll, et minuga kokku ſaada. Tänan ſelle eest, mu kallis, ſee oli teiſt wäga armas, ja ſelle peale wastaſin ma ſellekohaſelt, kuid nüüd olgu lõpp. Kummalgi oma tee! Teil — ſiia, mul — ſinna."

Mu ſüda hakkas wäriſema. Teadagi, ſeal pool ſeina ſeiſid nad, nägu näo lähedal, daam leppimatu, noormees paludes. Kuid kas tal õnnestab paluda endale andeksandc? Weel ſilmapilk — ja ma kuulen ta palawaid palweid, tema erutuſt, kui ta mõtleb, et ta armſama igaweſeks peab kaotama, tema armastuſest pakatawaid palweſõnu, ſest ta ei wõi ju ometi rahulikult wastu wõtta ſeda „ametiſt lahtilaskmiſt", millega daam teda kalgiſüdameliſelt karistas. Ta haarab kinni daami riideſt, ta wiskab ſelle jalge ette. Ja, kes teab, ehk annab daam järele!

See mõte tundus mulle wäljakannatamatuna. Ma ei tahtnud ſilmapilgukski ſeal kauemini püſida. Kiirete ſammudega jõudſin ma apelſinipuude metſakeſest wälja. Ma ruttaſin minema ja wastaſin waewalt mõne ſõna peremehele, wana Pietrole, kes mind wärawa juures tahtis kinni pidada. Raha eest, mis ma talle wahetwahel annud, oli ta endale ostnud ſuure nikkel taskukella ja tahtis minu arwamiſt ſelle üle kuulda. Mul ſeiſab ſee taskukell weel praegugi ſelgesti ſilme ees. Wähenõudlikult ilustatud numbrilaual näitaſid ſeierid keskpäewa.

See apelſinipuude metſakeſest Bellatesja hotelli läheb proua C. ſuwimajaſt mööda. Sellele lähenedes nägin ma ukſe awanewat ja iſand B. wälja astuwat. Teda nähes waldas mind meeleheide ja ma lõin ſilmad alla. Ma ei tahtnud lugeda ta näolt hingepiina, lahkumineku walu, mille kogemata pealtnägijaks ma olin olnud. See on ju alatu inimeſt ſilmas pidada, keda parajasti kirgede ja wiha möll wallanud. Kuid ſiiski wõitis uudishimu, ma koguſin julguſt ja heitſin ta peale argliku pilgu. Ah! Makſis õieti ennaſt ülesäritada! — Iſand B. näis täitſa rahulik olewat. Uks tema järel läks kinni, ta wõttis taskuſt nahakſe paberoſſitasku, walis kõige ſuurema tähelepanelikkuſega endale paberoſſi, pani ſelle põlema ja kustutas tuletiku ära, enne kui ta ſelle maha wiskas. Millegi poolest ei tuletanud ta meelde inimeſt, kelle elus parajasti juhtunud kurb pööre. Ma mõtleſin iſegi, et ta mind nähes kübarat kergitab. Nagu näha, oli iſand B. wäga taſakaaluliſes meeleolus.

Kas ta proua C.-ga waſt ära ei leppinud? See näis mulle wähe tõenäolik olewat. Wõi oli ta harjunud ſarnaste ärewate ſilmapilkudega, milleta tugewad kired läbi ei ſaa? Kuid proua C. ſõnades oli midagi täitſa otſustatut . . .

Jäi üle oletada, et kaotus, mis talle praegu oſaks ſai, talle täitſa ükskõikne oli ja ei kutſunud tas wälja ei kurbuſt ega kahetſuſt.

Selles oletuſes kinnitas mind weel enam asjaolu, et ma jalutuſelt hotelli tagaſi jõudes iſand B. nägin . . . einet wõtwat. Ta ſõi hea iſuga. Mida enam ma teda waatleſin, ſeda enam tõuſis mu hinge wiha ja wihkamine. Mis! Niiſuguſt inimeſt wõis proua C. armastada! See mees wõis lõbu tunda proua C. nõidusliku naeratuſeſt, ſuudelda tema kirkiitka [illegible], omada tema ſaledat, kena keha; ja ſee kõik on nüüd igaweſeks mööda — ja ta elab endiſt wiiſi edaſi. Ta lõikas kotletti ja murdis leiba, nagu ei oleks midagi muutunud ta elus. Ah, rumal ſaatus, ja annetad kõige harukordſemad rõõmud neile, kes ei oska neid tarwitada, — kes ei mõista [illegible] õnneſt ja ſellepäraſt ei tunne ka kaotuſe puhul hingepiina!

Kogu ſelle päewa juurdleſin ma ſaladuſe mõtete kallal. Mitmel korral tabaſin ma iſand B. Ma nägin teda kirja [illegible] wiiwat, rahulikult hotelli balkonil weiniklaaſi taga istuwat. Ma nägin teda lõunaſöögil, ikka ſelleſama muutmatult rahuliku näoilmega, mis ei awaldanud ei kurbuſt ega kahetſuſt, — näoilmega, mida ei wõi nimetada ei iluſaks ega inetuks ja mille nägemine mind äärmuſeni wõis äritada . . .

Ikka mõtleſin ma temaſt, kui ma oma tuppa jõudes kuulſin ka teda koju tulewat. See naabrus ärritas mind ſeewõrra, et ma jälle mütſi wõtſin ja walmis olin wälja minema. Kuid ma ei jõudnud weel ennaſt liigutadagi, kui äkki kõlas pauk ja ſelle järele teine, kolmas. Ma jooksin hääle peale. Iſand B. oli eneſe maha lasknud. Suur wereloik tegi ta ſärgi rinnaeſiſe punaſeks. Ta istus tugitoolis, pea tooli ſeljatoele tagaſi wiſatud; tema näol oli nii ſuure ja ſügawa lootuſetuſe pitſer, et ma tahtmatult tema ees pea paljaks wõtſin, nagu tahtes andeks paluda oma endiſt ülekohtuſt otſuſt, mis ma tema üle teinud.

(Lõpp).

enamus ſelles küſimuſes walitſuſe ſeiſukohta.

Mitmed Daani prowintſi lehed on küll põhjusmõtteliſelt ſaarte müümiſe poolt, kuid ühinewad ſellepooleſt Kopenhageni wastasrinna lehtede arwamiſega, et praegune ſilmapilk ſaarte müümiſeks mitte küllalt kohane ei ole.

Ühisriikideſt teatatakſe, et Ühisriikide walitſus ſenatile ettepaneku olla teinud käesolewa istumiſejärgu jooksul West-India ſaarte oſtmiſe kohta tehtawat lepingut ratifiſerida.

Prantſuſe waimuliku ſeiſuſe proteſt Sakſa ſõjawõimude tegewuſe wastu.

Sakſa ſõjawägede poolt okkuperitud Põhja-Prantſuſemaa maakondade waimuliku ſeiſuſe esitajate, nimelt Lille piiskopi ja Roubaix ja Arraſe waimulikkude poolt ſaadeti paawstile proteſt ſelle wastu, et Sakſa ſõjawõimud nimetatud maakondadeſt neiduſid ja naiſi Siſe-Sakſamaale ſaadawad. Peale ſelle pööras Rheimſi peapiiskop Lucon kirjaga paawsti poole ja palus teda Sakſa walitſuſe peale mõju awaldada, et ſee Prantſuſe naisterahwaste wäljaſaatmine ſeisma paneks ja et wähemalt naiſed ja neiud oma perekondadeſſe tagaſi ſaadetaks. Arwatakſe, et paawſt ſeekord otſustawad abinõud tahab tarwituſele wõtta ja iſe Sakſa walitſuſe tegewuſe wastu awalikult tahab protesterida.

Rootſi erapooletuſe rikkumine.

3. juulil lastis Wene weealune paat Rootſi ranna lähedal Sakſa aurulaewa „Syria" põhja. Rootſi walitſus pööris Wene walitſuſe poole protestiga ja juhtis ſelle peale tähelepanemiſt, et tähendatud uputamine Rootſi territorialſetes wetes aſet leidnud. Wene merewõimude poolt ettewõetud uurimine tõendas, et Wene weealuſe paadi komandör küll ennaſt arwas Rootſi wetest wäljaspool ſeiswat, kuid et ta eksis ja tõepooleſt kolme merepenikoorma laiuſes Rootſi territorialſete wete piirkonnas wiibis. Sellepärast tunnistas Wene walitſus, et ſeekord Rootſi erapooletuſe rikkumine tõepooleſt aſet leidnud ja awaldas Rootſi walitſuſe ees ſelle ſündmuſe pärast kahetſuſt ja määras weealuſe paadi komandörile distsiplinar karistuſe.

Samasuguſeks protestiks andis põhjuſt aſjaolu, et Wene miinipaadid 28. juunil Balti merel Sakſa aurulaewad „Wormſi" ja „Lisabon" kinni wõtſid. Rootſi walitſuſe teadete põhjal wiibinud need laewad Rootſi wetes kinni, mispärast Rootſi walitſus erapooletuſe rikkumiſe eest protesti awaldas. Wene merewõimude poolt ettewõetud hoolas järeluurimine tegi aga kindlaks, et Sakſa aurulaewad kinniwõtmiſe ajal wäljaspool Rootſi territorialſete wete piirkonda wiibiſid. Et nimelt Wene ja Rootſi walitſuſete teated ſelle ſündmuſe kohta lahku lähewad, ſiis tuleb ſee Rootſi walitſuſe protest omawahelises wahekohtus arutuſele.

Ka nõudis Rootſi ſaadik Berlinis neil päewil Sakſa walitſuſelt Rootſi aurulaewa „Commerce" põhjalaſkmiſe kohta ſeletuſt.

Krahw Andraſchi Sakſa peakorteriſſe ſõitnud.

Tuntud Ungari politikamees krahw Andraſchi ſõitis teist korda Sakſa wäljakorteriſſe. Arwatakſe, et Andraſchi Ungari walisminiſtriks nimetatakſe. Enne wäljakorteriſſe ſõitu olnud Andraſchil pikem jutuajamine keiſer Franz-Joſefi ja krahw Tiszaga.

Rumenia üliõpilaste kongres.

23. juulil awati Bukarestis Bukaresti ja Jasſõ ülikoolide üliõpilaste kongres, milleſt ka palju profesſorid ja pagulaſed Tranſilwaniaſt oſa wõtawad. Kongresſi üleſandeks on ſelle heaks kihutustööd teha, et Rumenia wõimalikult ruttu neljaliidu poolehoidjana aktiwſelt üles astuks.

Wenemaa.

Politehnikum Tſhitaſſe. Tſhita linn, kes omale kõigeſt ſüdameſt politehnikumi igatſeb, töötab oma ſoowide täideminekuks korral uuele õppeaſutuſele rohket aineliſt toetuſt. Kaubanduſe ja tööstuſe miniſterium on Tſhita linna ſoowidele wäga wastutulelik. Arwatakſe, et politehnikum waheſt juba ſelſamal aastal oma tegewuſt wõib algada. Tſhita politehnikumile tuleb, nagu teatatakſe, mäe-, keemia-, ehituſe- ja elektri-mehanika oſakond. Kas awatakſe need oſakonnad pikkamööda üksteiſe järele, wõi ühekorraga, ei ole weel kindel, kuid arwata wõib, et ſiis, kui politehnikum juba tõepooleſt aſumiſel, tema kõikide oſakondade awamiſega enam palju aega ei lähe, ſeſt aineliſt toetuſt on temale lubanud mitmed ſeltskondliſed aſutuſed ja iſegi era-ettewõtted. Aſja algataja on kuulu järele Tſhita linnawalitſus, kelle arwamiſed ja kawatſuſed uue õppeaſutuſe aſjus kohalikkude elanikkude ſeas õige rohket tähelepanemiſt leiawad. Ka õpilaste puuduſt ei karda Tſhita linnawalitſus.

Kaardiſüstemi tarwituſele wõtmine. Simferopoli linnawalitſus aſub lähemal ajal ſuhkrukaartide ſiſſeſeadmiſe juurde ja wõtab ſeks otstarbeks elanikkude ülelugemiſe ette.

Hersſonis ſeatakſe peale ſuhkrukaartide ka weel kütteainete kaardid ſiſſe. Sel puhul koguttakſe linnas teateid kui palju kuſagil korteris ahjuſid on. Ka anket perekonna liikmete arwu kohta pannakſe toime.

Nowgorodi toiduainete komiſjon tegi otſuſeks kaardiſüstemi õige laialdaſelt, kõikide toiduainete kohta, tarwituſele wõtta. Komiſjon loodab, et oodataw ſuhkur warsti pärale jõuab ja ſuhkrukaartide ſiſſeſeadmiſega juba algust wõib teha.

Reweli linna wolikogu tahab ka lähemas tulewikus linnas esmalt rahwa ülelugemiſt toime panna ja ſiis üleüldiſt kaardiſüstemi tarwituſele wõtta.

Orſcha linnas on ſuhkru wäljaandmine kaartide järele juba alganud.

Buſalutis müüakſe linna poolt jahu ja ſuhkurt ainult kaartide ettenäitamiſel.

Kiiewi kiri.

(Oma kaastööliſelt.)

9. juulil lõpeſid 4-nädaliſed Kiiewi linnaameti poolt toimepantud algeliſed ühistegewuſe kurſuſed, tarwitajate-ühiſuſte tegelaste (müüjad, kasſirid, raamatupidajad) ettewalmistuſeks. Lõpetajaid oli üle 50, nende ſeas hea hulk ukrainlaſi, mõni ſaks ja üks eestlane. Liig lühikeſe aja pärast pidi aineid tublisti kärbitama, nii et hakkajad kooperatorid ſunnitud on weel mõni aeg praktikantidena mööda ſaatma, enne kui neiſt tegeliſt kaſu hakkab ſaama. Aga head ühistegeliſt elewuſt ſünnitaſid kurſuſed — ja ſee on iſeeneſeſt juba wäga tähtis. Linnaameti liikme Shejteli ürituſt mööda on Kiiewi linnaamet esimene Wenemaal niisuguste kurſuste toimepaneja, kuna maal ſemſtwod on ſeda juba mitmel korral teinud.

Kiiewi Eesti Seltſi ruumides (Kreſhtſhatik. 50) oli 26. juunil perekonnaõhtu ſeltſi 5-aastaſe kestwuſe puhul. Inimeſi oli 50 ümber koos, neiſt kaunis koguke ſiin wiibiwaid Eesti ſõjamehi. Neiud L. Mölder ja A. Pehme olid hoolt kannud maitſewa ſuupäraliſe eest theelaual. Lilledega kaunistamiſe eest olgu tänatud ſeltſi liige M. Mäll, kelle poolt ka esimeſel koosolekul 26. juunil 1911. a. lilled lauda ehtiſid.

Õhtu awati riigilauluga, millele ſuure tõnſuga „Mu iſamaa, mu õnn ja rõõm" järgnes.

Esimees Lindberg tuletas meelde päewa tähtſuſt. J. Ümarik rääkis ſeltſi eluſt, ſelle tähtſuſeſt ja mõjuſt. P. Meo kõneles Kiiewi Eesti Seltſi aſutamiſeſt. Siin kohal oleks paras nimetada, kui raske ülepea Kiiewis oli niipalju eestlaſi kokku ſaada, et ſeltſi aſutada. O. Jankowits ja H. Kuusner (juhusline kokkuſaamine [illegible]) läkſid õp. Königsfeldi juurde adresſe otſima, käiſid ſiis korterid mööda ning leidſid niiwiiſi 5—6 eestlaſt. Satuti ka nende korteriſſe, kes nime pooleſt eestlaſed wõi teatawasti Eesti keelt rääkinud, — aga nad olid kas ſoomlaſed, rootslaſed wõi ſakslaſed. Suure waewaga ſaadi wiiſa otſimiſe teel paarkümmend eestlaſt kokku, kes ka kõik 26. juunil 1911. aſutawal koosolekul ſeltſi liikmeks astuſid. Iſeäranis ſüdi ſeltſi kogaja ning aſjaõhutaja oli H. Kuusner, kes ka omal kulul ſeltſi raamatukogule aluſe pani. Palju on ka ſeltſi heaks J. Roller kulutanud — igal juhtumiſel on tema helde käſi ſeltſil abiks olnud. Kauaaegſe esimehe O. Jankowits'i agaruſt ja wäſimata hoolt Seltſi heaks ei wõi nimetamata jätta.

W. Moritzi teadaanne ſeltſi wiieaastaſeſt eluſt on lühidalt järgmine: 1911 a. ſügiſel oli eestſeiſuſe ja ſiis peakoosolek. 11. dets. 1911 peeti H. Kuusneri korraldusel „Kalewipoja õhtu", 26. dets. — esimene jõulupuu mis igal järgmiſel jõulupühal kordus. Liikmete kooskäimiſed muutuſid peagi korralisteks teeõhtuteks, kus nii mõnus oli kuulata klaweri mängu (n. S. Loſsmann) ja mitmeſuguſiſt iluslugemiſt (E. Nitſon, K. Kuusner, n. E. Alwer). Päraſtpoole peeti ka harwa mõni kõne. Aegamööda hakkaſid teeõhtutel mitmeſuguſed mängud maad wõtma, mis muidugi elawuſt ja lõbu ſünnitas.

1914 a. kewadel aſutati kõnelejate ja ettelugejate ſalk, mille järele, tolle aasta ſügiſeſt hakates, perekonna-õhtud hästi kuumakamaks muutuſid. 1915 a. kewadel tekkis, raamatukogu ſuurendamiſe otstarbel, lugemiſering; rahapuuduſel, waheſt ka mõnel muul põhjuſel, ei ſaanud aga raamatukogu ſuurt liſa, kuid näitemängu küſimus ſai juſt ringi poolt hea tõuke, nii et jõuluks 1915 juba „Kapſapeaga" katſet tehti — esimeſel Eesti näitemängul Kiiewis oli ſuur mõju. Peale ſelle on weel kats korda mängitud. Selts on ka kaks awalikku piduõhtut toimepannud, muidugi wõõraste tegelastega ja wõõrakeeliſte paladega: esimene oli 1912 a. ſeitsmerublaliſe ülejäägiga, teine — 1914 a. 40 rublaliſe kahjuga kõigeſt jõupingutuſeſt hoolimata. Laulukoori aſutamiſeſt räägitakſe juba ammu ning . . . aſjata. Pole juhatajat. Noodiſid olid tellitud, kuid juhataja-kandidat liſjas nagu luts näpu wahelt minema. Aga laulukoori järele on ſuurt igatſuſt tunda. Seda enam, et ſeniſed tegelaſed laiale läinud, ning kes weel järele jäänud, neid rõhub wäſimus, tüdimus; on waja midagi uut wärſket; ootame uuſi jõuduſid.

1911. aasta lõpul ja 1912. algul oli ſelts kohaſoowijate ja tööpakkujate wahetajaks, kuid päraſtpoole jäi ſee tegewus üſna ſoiku. Ka abiotſijatega on ſeltſil oma jagu tegemiſt olnud, ja ſiin peab tähendama, et kaugelt ſuurem oſa neiſt rahanõrijad petiſed olid, kes heldeid inimeſi tüſſaſid. (Järgneb).

Kodumaa.

Waenuriikide alamate maade

likwideerimiſe ſeaduſe põhjal jäid Tallinna ringkonna kohtu juures 23. juulil ſ. a. Rakwere kreiſis [illegible] pärale olewad Woka ja Kullinna mõiſad enampakkumiſe teel ära müüdud. Woka mõiſa oſtis kindral baron Wrangel 475 tuhande rubla ja Kullinna mõiſa keegi ohwitſer Martõſchenski 400 tuhande rubla eest.

Ls.

Uued õpejõud Rakwere hariduſeſeltſi koolis.

Neljapäewal 21. juulil oli Rakwere hariduſeſeltſi juhatuſe ja kooli komiſjoni koosolekul uute õpejõudude walimiſed. Koolijuhatajaks ſai ſenine Koeru hariduſeſeltſi koolijuhat. herra J. Süster; kooliõpet. waliti neiu Saar ja Kanger Wõrumaalt, mõlemad 8 kl. tütarlaste gümnaſiumi lõpetanud. Neiu Saar'el on kodukooliõpetajanna kutſe Wene keeles ja matematikas, neiu Kanger'il ajaloos ja Sakſa keeles.

Kool, kus enne ſõda wiis õpejõudu ametis oli, töötab ſõja tõttu praegu 4 kooliõpetaja juhatuſel.

—a.

Pärnu gümnaſiumide

kohta teatab „P. Post.", et hariduſeminister Pärnu linna ſaatkonnale olla teatanud, et tema Põhja wäerinna ülemjuhataja Kuropatkini telegrammi gümnaſiumide awamiſe aſjus mitte ſaanud ei ole ja on lubanud aſja järele kuulata. Peale ſelle kuuldub, et Pärnuſt järele olla küſitud, kas ſiit gümnaſiumidel tarwiliſel korral oleks põletispuid ſaada. See tuletab Tartu ülikooli lugu meelde. Puude puuduſt ei ſaa igatahes ſiin olla, ſeſt Pärnumaal on palju metſa. Lastewanemate aſjanik teatanud telegrafi teel wägede ülemjuhatajale kindr. Kuropatkinile, et hariduſeminister ſenini kindrali telegrammi keſkkooli tagaſitoomiſe aſjus Pärnuſſe weel mitte ſaanud ei ole.

Pealinna teated.

Linnawalitſuſe lihamuretſemiſe lugu. Mõne aja eest ilmuſid kohalikkudes ajalehtedes teated, et linnawalitſus omad wolinikud Mongoliaſſe on ſaatnud loome oſtma, mida liha-[illegible] kõige ligemal ajal pealinna wõiks tuua. Ligi paar kuud läks mööda, kuid wolinikud ei teadnud ikkagi mingit rõõmustawat ſõnumit ſaata. Telegrammides teataſid nad alg-ajalt, et loomade oſtmine mitmel põhjuſtel raskendatud olewat. Mongolia karjakaswatajad nõudwat loomade eest kõrget hinda, ning pealegi olewat Sakſamaa agendid ſuurema jao loomi ſealt juba warem äraostnud jne.

Neil päewil tehti linnawolikogu koosolekul lihamuretſemiſe aſjus järelküſimine. Seal ſelgus, et linnawalitſuſe wolinikkude ſõiduſt Mongoliaſſe midagi wälja ei ole tulnud. Hra Korotnew, keda linnawalitſus Mongoliaſſe ſaatis, teatab telegrafi teel, et ta ainult õige wäheſel arwul loomi ſaanud oſta. Mongolia karjakaswatajad ſeletanud, et nad praegu loomi ei müü, ehk olgu waſt paari kuu pärast.

Wolinikkude käik Mongoliaſſe läks linnale küllalt kallis maksma. Peale priiſõidu ſinna ja tagaſi, ſaid nad 40 rbl. päewas kuluraha.

Liha keeld. Wäljakuulutatud ſeaduſe põhjal pidi liha-keeld Petrogradis juba mineval nädalal maksma hakkama. Kuna aga politſei kõigilt liha-ainetega kauplejatelt otſekohe ei ſuutnud ſellekohaſt allkirja wõtta, ſiis lükati liha-keelu maksmahakkamiſe tähtaeg 26. juulini edaſi. Selle järele peab arwama, et tänaſeſt päewaſt peale ſee uus ſeadus pealinnas jõuſſe astub.

Tuletikkude hind tõuſeb. Tikkude hind näib päew päewalt tõuſewat. Alles hiljuti maksis karp tikke 3 kop., ſiis 4 k., kuna nüüd juba mõnes poes tikkude eest 5 kop. nõutakſe.

Mõneſt poolt Siſe-Wenemaalt kuuldub ſellelt alalt huwitawat uudiſt. Kuna maal tikuſid tihti ka kalli raha eest wõimalik ſaada ei ole, olla rahwas muinasaegſet tuleſaamiſe wiiſi tarwitama hakanud: lüüdawat tuld räniſeſt ehk kerutawat tuld kahe puutüki abil wälja.

[illegible] imestawad nüüd Afrika neegriſi ſelle üle, et niisuguſeid aſju haritud Europas weel kahekümnel aastaſajal ette tuleb.

Aia- ja juurwiljade hind tõuſeb. Niipea, kui uus lihakeelu ſeadus wälja kuulutati, wõis pealinna turgudel aia- ja juurwiljade hinna tõusmiſt märgata. Hindade tõuſmine tuli muidugi ſellest, et lihakeelu tagajärjel elanikud ſunnitud on taimetoidule peale üle minema. Kauplejad kaebawad omalt poolt, et aiawiljade ſiſſewedu wäikeſeks on jäänud.

Raamaturturult teatatakſe, et wiimaste päewade ſees taimetoidu-kokaraamatuid ſuureſti taga nõutawat.

Arstirohtude puudus. Kõigis pealinnade apteekides ja rohu-kauplustes kaebatakſe arstirohtude puuduſe üle. Kaugelt ſuurem hulk tarwilikumaid arstirohtusid tuli enne ſõda Sakſamaalt, kus kuulſad arstirohtude wabrikud aſuwad, kes mitte üksi Wenemaale, waid terwele maailmale palju arstirohte ja pulbriſid walmistaſid. Sõda on ſiſſewoo ſulgenud ja Wene tööſtus ei ole ſellel ajal midagi ſuutnud korda ſaata.

Mitmete rohtude hind on endiſe 1 rbl. pealt 50 rubla peale tõuſnud, kuna mõnda rohtu enam ſaada ei ole. Rohtude ja pulbrite puuduſel tuleb tihti wõltſimiſi ette, kus kalli raha eest taewas teab misſuguſt ſegu hädasolejale oſtjale kätte piſtetakſe.

Hrustalew-Noſſari arſtline järelkatſumine. Tuttaw 1905. a. tegelane Hrustalew-Noſſar, kes omal ajal Siberiſt ära põgenes ja ükswahe Pariiſis elas ning nüüd, ſõja ajal Wenemaale tagaſi tuli, anti ſiin põgenemiſe pärast kohtu kätte. Kuna ſüüalune awalikka waimuhaiguſe tundemärkiſid hakkas awaldama, wõeti kohtu poolt ta kallal arſtline läbikatſumine ette. Leiti, et Hrustalew-Noſſar täie mõistuſe juures on; tema kohtuaſi tuleb augustikuu algul harutuſele.

Päewaſündmuſed.

Ladu tühjaks waraſtatud. Molka ääres, Demidowi põikuul. nr. 1 maja õue peal aſub aſub Herman Schmemanni laduruum. Mõne päewa eeſt toodi ladusſe wäljamaalt tulnud kaup: umbes 120 punda eeterõli ja hulk kakaot. Minewal pühapäewal ilmuſid tähendatud maja õue kaks poeſellitaoliſt iſikut kahe weowoorimehe ſaatel, tegid ladu uksed lahti ning laadiſid kõik ladus olewa eeteri ja 20 kaſti kakaot wankritele ja läkſid minema. Kojamehele, kes neid töö juures aitas, andſid nad 1 rubla jootraha. Kui esmaspäewa hommikul laduomaniku teenijad kohale ilmuſid, leidſid nad ladu tühja olewat. Oſawad kelmid olid 17,000 rubla eeſt kaupa üsna pälſe päewa ajal kõigi kojameeste ſilma all ära wiinud.

Administratiwſed karistuſed. Wiimaste päewade jooksul on linnapealik mitut majaomanikku korteriüüri tõſtmiſe pärast karistanud.

— Kauba uul. nr. 8–10 ei tahtnud kaupmees Gulbiſtſhew oſtjatele liha müüa, olgugi et liha poes oli. Talle määrati 200 rubla rahatrahwi ehk 6 nädalat aresti. Sellejama trahwi wääriliſeks ſai Waſſili ſaarel, 9 liinil nr. 4–8 aſuw kaupmees Senatski, ſelle eeſt, et ta halwaksläinud liha oli müünud.

Päewauudiſed.

Kõrgemad ametnikud.

Moonamuretſemiſe wolinikkude nõupidamine. Põllutöö miniſter krahw A. A. Bobrinski kawatſeb oma juhatuſe all moonamuretſemiſe wolinikkude kongresſi kokku kutſuda aſjasſe puutuwate küſimuſte arutamiſeks.

— Trüki aſjanduſe nõukogu tegewus. Trüki walitſuſe ülem, profeſſor W. A. Udintſew on tähelepanekut pööranud aſjaolu peale, et trüki aſjanduſe nõukogu mitme wiimaſe aaſta jooksul kordagi pole koos olnud ja leidnud ſoowitawa olewat nimetatud komiſjoni tegewuſt uueſti elustada. Hiljuti pidaski nõukogu oma eſimeſt koosolekut, kus peaaſjalikult ajakirjanduſe trahwimiſesſe puutuwad küſimuſed harutuſele tulid.

Siſeminiſter A. A. Hwostow, kellele profeſſor Udintſew nõukogu tegewuſe uueſti alustamiſeſt teada andis, arwas wäga tarwilikuks, et nõukogu oma tähtſuſele waſtawa ſeiſukoha ning mõju trükiaſjanduſesſe puutuwate küſimuſte kohta omandaks.

— Wälisminiſtri kantſelei direktoriks on nimetatud krahw Tatiſhtſhew, endine Wene ſaatkonna nõunik Pariſis.

— Uus Mustamere laewaſtiku ülemjuhataja. Kõigekõrgema käſukirja põhjal on ſenine Mustamere laewaſtiku juhataja admiral Eberhardt ametiſt wabaſtatud ja tema aſemele nimetatud wiitſe-admiral A. W. Kolttſhak.

Mitmeſuguſed kawatſuſed.

Naisterahwad riigiteenistuſes. Pealinna poſtiwalitſuſe ülem on ringkirja teel käſkinud naisterahwaid kirjakandjatena pakkide ſaatmiſe oſakonda waſtu wõta. Need oleks ſiis eſimeſed naisſooſt poſtiljonid Wenemaal.

— Tolliraha wäljaweetawalt puu materjalilt. Rahaminiſteriumis on küſimus üles wõetud, kas ei tuleks kindlaks määrata tolliraha ſuuruſt, mida wäljaweetawa puumaterjali pealt kawatſetakſe wõtma hakata. Enne ſõda aaſtas Wenemaalt ning Soomemaalt wälja weetawa puumaterjali wäärtus 200 milj. rublani, kuid arwata on, et pärast ſõda Wene puumaterjali nõudmine ſuureſti kaswab.

Leiti ſellepärast otſtarbekohane olewat tolliraha umbes 20 kop. kubik puuda pealt hakata wõtma.

Selleſt loodetakſe mitukümmend miljoni rubla ſiſſetulekut. Tolliraha määramiſe küſimus otſuſtatakſe ära, kui rahaminiſter tagaſi jõuab.

Wäeteenistuſeſt.

Ajapikendus rahwakooliõpetajatele. Rahwahariduſe miniſteriumi poolt on õpekonna kuraatoritele järgmine ringkiri ſaadetud:

Sõjaminiſterium on ajapikenduſt lubanud ſiiamaani ſõjateenistuſesſe kutſumata jäänud maakaitſewäelistele, nimelt 1896–1893 a. eſimeſe järgu maakaitſewäelaſtele ja 1905–1893 a. teiſe järgu maakaitſewäelaſtele, kes hariduſeminiſteriumi alla käiwates alamates õpeaſutuſtes kooliõpetajatena tegewad on, niihäſti koolides, kus üleüldiſt hariduſt antakſe kui ka kõigis põllutöö- ja alamates käſitöökoolides.

Ülemaltähendatud ajapikenduſt antakſe ainult neile ettetoodud kokkukutſe järku kuuluwatele maakaitſewäelaſtele, kes tähendatud õpeaſutuſtes tegewad on ja wäeülemale kohaliku rahwakoolide direktori ehk inſpektori allkirjaga tunnistuſe ette wõiwad näidata, et wäkkekutſutu tõeſti rahwakooliõpetaja on ja enne 4-at juulit 1916 oma ametisſe on aſtunud.

Aſja kiiruſe ja tähtſuſe pärast palutakſe kuraatorid oma õperingkondades wiibimata tähendatud tunnistuſed walmis kirjutada ja neid kõige lähemal ajal kooliõpetajatele wälja jagada, et neil wõimalik oleks õigel ajal tunnistuſt wäeülematele ette näidata.

— Tunnistuſte nõudmine üliõpilaſtelt. Hariduſe miniſter krahw P. N. Ignatjew on ülikooli rektoride ja kõrgemate õpeaſutuſte juhatajatele 19. juul. järgmiſe ringkirja ſaatnud:

Tarwilikuks tunnistades eelſeiswal õpeaaſtal iga õpeaſutuſes õppiwate üliõpilaſte arwu kindlaks määrata, palun ma omale 1-ks ſeptembriks kõikide eelmiſtel aaſtatel, ning 1-eks oktobriks ka tänawuſel õpeaaſtal kõrgematesſe õpeaſutuſſe waſtuwõetud õpilaſte kindlat arwu teada anda niiſama ka, kui palju ühes ning teiſes jaos juudiuſuliſi leidub.

Ühes ſellega palun ma, teada anda üliõpilaſtele, kes 31. jaan. 1916 a. antud käſukirja põhjal wäeteenistuſſe on kutſutud, et need, kes teiſe 20-aks auguſtiks kokkukutſe täitmiſe ehk ſelleſt wabaſtamiſe kohta tunnistuſt ette ei näita, õpeaſutuſeſt wäljaaſtunuks loetakſe ning neid ainult nimetatud tunnistuſte ettenäitamiſel wõib tagaſi wõtta, kuna nende üliõpilaſte kohta, kes wäeteenistuſes ei ole olnud, ka kõik teiſed waſtuwõtmiſe tingimiſed makswaks jääwad.

Mitmeſuguſed kawatſuſed ja määruſed.

Maks teatripiletitelt. Riiginõukoguſe anti rahaminiſteriumi poolt uueſti ümbertöötatud teatripiletite pealt wõetawa makſu kohta käiw kawatſus.

Rahaminiſteriumi juhataja leiab ſelles wõimaliku olewat odawamatelt ja keſkmiſte hindadega piletitelt wõetawat makſu alandada, kuna kallimatelt piletitelt wõetaw maks endiſeks jääb.

Uue kawatſuſe järele oleks maks järgmine: alla 50 kop. piletite pealt 5 kop., 50-liste–100 kop. piletitelt 10 kop., 1 rbl.–120 kop. — 20 kop., 150–200 kop. — 35 kop. jne.

Makſu alla ei käi külateatrite piletid, mis üle 30 kop. ei makſa.

— Rahwahariduſe miniſteriumi 1917 a. eelarwe. Hariduſe miniſteriumi wäljaminekud on tulewal aaſtal järgmiſeks arwatud: keſkwalitſuſe kuludeks 983,895 rbl., kohaliku walitſuſe (õperingkondade) kuludeks 4,064,016 rbl., kõrgematele õpeaſutuſtele 14,108,200 rbl., keſkkoolidele 55,692,075 rbl., kõrgemate algkoolide peale 20,560,911 rbl., algkoolide ja teiſte kawatſuſte peale 86,726,093 rbl., õpetlikkude aſutuſte peale 3,043,093 rbl. ja teaduslike tööde edendamiſeks 514,467 rbl. Mitmeſuguſtele teiſtele aſutuſtele 4,000,000 rbl.

Tööstus ja kaubandus.

Lõikuſelootuſed Wenеriigis.

Moonaaſjanduſe [illegible]liſe nõukogu poolt korjatud teadete järele on wilja ſeiſukord Wene riigis 15. juuliks järgmine: Euroopa Wenemaal walitſew kuiw ilm muutus paljuis kohtades pikaldaſe wihmaſeks ja ſellega ühes alanes ka ſoojus. Siiamaani pole ſee ilm aga halba mõju taimekaswu peale [illegible] awalda. Taliwilja ſeiſukord on ſuuremal oſalt endine, nii et lõikuſelootuſt Euroopa Wenemaal praegu igalpool üle keſkmiſe wõib arwata, nimelt umbes 20 protſenti.

Suiwiljad on halwad peaaſjalikult Wolga ja lõuna-ida pool riigis: Tauria, Jekaterinoſlawi, Doni, Aſtrahani, Samara ja Orenburgi kubermangudes. Mujal on ſuiwiljad keſkmiſed. Tagakaukaſias on kuſelootus üle keſkmiſe.

Siberis on niihäſti ſui- kui ka taliwilja ſeiſukord keſkmiſe ümber.

Turkeſtanis on halwa ilma tõttu ſuurelt oſalt ka rohutirtſude parwede mõju wilja ſeiſukord alla keſkmiſe. Puuwilja kaſw on ſuuremalt oſalt keſkmine, mõnes kohas ka üle keſkmiſe, näit. Andiſhani, Kokani ja Kraſnowodſki kreiſides.

Wälj. Kirjaſt. Oſaüh. „Ühiſelu".
Waſtutaw toimetaja H. Preſs.

„Pealinna Teataja" üksikuid numbrid müüakse järgmistes raudtee jaamades: Narwas, Rakweres, Tapal, Tallinnas, Tartus ja Walgas.

Pet. pool Suur pr. 43 **Dr. Gorowitz**
Iga päew kella 10–1 ja 5–9.
Tripper Naha haigus. jõetus. **Siſilis**
Kõik operatſ., ema eralal.

DR. A. KRAMNIK.
Süfiliſe, tripperi ja kõrwalhaig. arstimine.
Pühapäew. 3–5 p. l. | Waſtuw. igap. k. 6 p. l.–11 õ. | Kehwemat. kätteſaadaw.
606 Woſneſenski pr. 28 914
Kõnetr. 633–28.

Dr. Grünberg, Знаменская, 2. уг. Невскаго.
Kella 9–12, 6–10 õht. Naist. eraldi. Terawa kronik. tripperi ja Süfiliſe 606-914 ſpetſ. arstimine. Suguorg. korrat., ſchanker. Uus arstimiſe ja järeluur.-wiis.

Dr. Kroll teiſe trepp Puſchkinsk. Newski 79
Kõige uuemad tripperi ja tema järeld. arstim. wiiſid. Süfilis (914 kõikſ. elektri. Waſtuw. 9–1 ja 6–9 õ. naiſter. 2–4, tel. 559–71. Kehwematele kätteſaadaw.

Спасская лечебница д-ра Гольдфарба.
САДОВАЯ 42, уг. Сѣнной, тел. 403–79. Nõu 50 k. Haigete waſtuw. eriarſt. poolt k. 8 h.–10 õ. Siſem., lapſ. 8–3, 4–10 õ.; ſeedim. kõhuhaig. 10–4, 4½–9 naester., ämmapr. 10–9, kõrg. 11–2, 4–7; kõrw., kurgu. nina 11–2, 4–7; ſilm. haig., prill. 11–12½, 6–8; erk. haig., kurnorg. kor. (tabes), üdi kuiw., pr. joomatõb. arſt. hüpn. 4–7 juguh., trip. ſif. 606–914 8 h. — 10 õh. õuet., ſtſiſchriſt joon. ilma wal. Hamba haig., kunſtl. hamb. 10 h. kuni 9 õ. Röntgen. Wärske wäda. Waestele kätteſaadaw.

Osaw ämmaemand
Annab lahkeste abi ja nõu igal ajal. Церковная 4-а, кв. 7, уг. Кронверскаго пр., Pet. pool. Tel. 526–57.

Фельдшеръ латышъ оказыв. медицинскую помощь по венерическимъ болѣзнямъ не дорого и добросовѣстно. Невскій, 66, кв. 26. 7–10 в.

Kunſthambad
waſtuw. k. 10–9 õht. Офицерская, 9, кв. 7. Kõnetr. 183-38. A. K. Toom.

Eesti
Kohaotſimiſe kontor
tarwitab ja ſoowitab kõikſugu nais teenijaid. Awatud kella 10–4 päewal. Екатерининскій кан., д. № 72, кв. 35.

Tallinna Linnawalitſus
kutſub üles loomaarſtiſid, kes ſoowiwad
Linna tapamaja direktori
kohta waſtu wõtta, oma palwekirjad ühes curriculum vitae'ga Linnaametisſe kuni 1. ſeptembrini ſiſſe andma. Aaſta palk 2700 rbl; peale ſelle prii küte ja walgustus. Soowitaw kohalikkude keelte mõiſtmine. Lähemaid teateid ſaab Linnaametiſt iga päew aſjaajamiſe tundidel.

Juurdelõikuſe- ja õmbluſe-kurſuſed.
J. Lenow.
Was. Saar., 3 liin., nr. 10, kort. 1. Tel. 492-17. Kõige uuema Pariſi metodi järele õpetatakſe lühikeſe aja ſees amet kätte. Teenistuſes olejad wõiwad ka pühapäewiti õpetuſt ſaada. Sealſamas müüakſe ka kõige uuemaid moodilehta ja ſchnittiſid walmis ja tellimiſe peale. Seletuſed ka Eesti keeles.

„Pealinna Teataja"
üksikuid numbrid müüwad Petrogradis:

„Ühiselu" raamatukauplus — Офицерская, 5.
A. Luige raamatukaupl. — В. О., 11 лин., д. 36.
Wennaste Lammas magaſin. — Литейный пр., 28.
Wl. Wowa tubakamagaſin. — Обводный кан., 122. Balti wakſali lähedal.
J. Marko uurimagaſin. Курляндская, 26.
P. Tõks'i tubakakauplus. Остр. Голодай, Желѣзнозаводская ул., 12.
Soome wakſalis — ajalehtede raamatute kioskides.
Anna Kogeri piimakauplus. Петер. стор., Малый пр., д. 22.
K. Motkhalowi tubakakauplus. Безбородкинскій пр., д. 13/27.
E. Steinbergi tubakakaupl. Soome wakſali waſtas.
Schilbergi kauplus. Уг. 9 роты и Лермонтовскаго пр., д. 23.
ja kõik ajalehemüüjad uulitſatel.

M. Pawelts'i koduſed lõunad
Newski pr. 25/1, Kaſanſkaja nurgal. Tel. 601-68.
Kõige wärskemad toiduained, mitmekeſine menü, kunſtimaitſeliſelt ehitud, lahe ja ilus ſöögiſaal. Lõunad kella 12 p. kuni kella 8 õhtul. Lõunaid ſaadetakſe ka kodu kätte. Koduſed koogid, kohwi, ſchokolad ja kakao.

Petrogradis wõetakſe
„Pealinna Teataja"
tellimiſi waſtu järgmistes kohtades:

„Pealinna Teataja" kontoris: Katarina kan., nr. 29.
„Ühiselu" raamatukaupl. — Ohwitſeri uul., nr. 5.
Hra K. Taaretok Põhja Waſt. Kred. Ühiſuſes — S. Konjuſchennaja uul., nr. 10.
Hra J. Kaarna, Petr. E. Laenu- ja Hoiu-Ühiſuſes — Italjanskaja uul., nr. 5.
E. Steinberg, tubakakaupl. — Soome wakſali waſtas.
O. Steinberg pagari äri — Wiib. pool., Lomanski ja Rijuſkaja nurgal, nr. 5–7.
A. Luige raamatukaupl. — W. S., 11 liin, nr. 36.
Hra A. Juhkamſon — W. S., 7 liin, nr. 32.
Hra T. Riomar — Ohwitſeri uul., nr. 54.
„Livonia" piimaäris — Sabalkanski pr., nr. 14.
„Produkti" piimaäris — Spaſſki per., nr. 8.

Trükitud J. Wakkari trükikojas, Petrogradis, Sadowaja 35.